

uel timore sunt uicti. Cur enim sibi putant indifferenter obtemperandum esse præcepto, ubi legunt de ciuitate in ciuitatem esse fugiendum, & mercenarium non exhorrent, qui uidet lupum uenientem & fugit, & non est ei cura de ouibus? Cur non istas duas dominicas uerasque sententias, unam scilicet ubi fuga finitur aut iubetur, alteram ubi arguitur atque culpatur, sic intelligere student, ut inter se reperiantur non esse contrariae, sicut non sunt? Et hoc quomodo reperitur, nisi attedatur quod iam superius disputauimus, tunc de locis in quibus sumus premente persecutione fugiendum esse Christi ministris, quando ibi aut plebs Christi non fuerit, cui ministretur, aut potest impleri per alios necessarium ministerium, quibus non est eadem causa fugiendi: sicut in sporta submissus, quod supra memorauimus, fugit Apostolus, cum à persecutore proprie ipse quaereretur, alijs utique necessitate similem non habentibus, à quibus illic ministerium absit ut desereretur ecclesiae, Sicut fugit sanctus Athanasius Alexandrinus episcopus, cum eum specialiter apprehendere Constantius cuperet imperator, nequaquam à cæteris ministris deserta plebe catholica, quæ in Alexandria commanebat. Cum autem plebs manet & ministri fugiunt, ministeriumque subtrahitur, quid erit nisi mercenarium illa fuga damnabilis, quibus non est cura de ouibus? Veniet enim lupo, non homo, sed diabolus, qui plerumque fideles apostatas esse persuasit, quibus quotidianum ministerium dominici corporis defuit, & peribit infirmus in tua non scientia, sed ignorantia frater, propter quem Christus mortuus est. Quod autem ad eos attinet, qui in hac re non falluntur errore, sed formidine superantur, quare non potius contra suum timorem domino miserante atque adiuuante fortiter dimicant, ne mala sine comparatione grauiora, quæ multo amplius sunt tremenda, contingant? Fit hoc ubi dei charitas flagrat, non mundi cupiditas fumat.

2. Cor. 11 Charitas enim dicit: Quis infirmatur & non ego infirmor? Quis scandalizatur, & non ego uror? Sed charitas ex deo est. Oremus ergo ut ab illo detur à quo iubetur. Et per hanc magis timeamus ne oues Christi spiritualis nequitiae gladio in corde, quam ne ferro in corpore trucidentur, ubi quodcumque quocumque mortis genere morituri sunt. Magis timeamus ne sensu interiori corrupto, pereat castitas fidei, quam ne scemina uolenter constuprentur in carne: quia uolentia non uiolatur pudicitia, si mente seruetur, quoniam nec in carne uiolatur, quando uoluntas patientis sua turpiter carne non utitur, sed sine consensione tolerat quod alius operatur. Magis timeamus ne lapides uiui extinguantur deserentibus nobis, quam ne lapides & ligna terrenorum aedificiorum incendatur presentibus nobis. Magis timeamus ne membra corporis Christi destituta spiritali uictu necentur, quam ne membra corporis nostri oppressa hostili impetu torqueantur. Non quia ista non sunt uitanda cum possunt, sed quia potius ferenda sunt, quando uitari sine impietate non possunt: nisi forte quisque contenderit non esse ministrum impium, qui tunc subtrahit ministerium pietati necessarium, quando magis est necessarium. An non cogitamus, cum ad istorum periculorum peruenitur extrema, nec est potestas ulla fugiendi, quantum in ecclesia fieri soleat ab utroque sexu, atque ab omni aetate concursus, alijs baptismum flagitantibus, alijs reconciliationem, alijs etiam penitentiam ipsius actionem, omnibus consolationem & sacramentorum confectionem & erogationem? Vbi si ministri de sint, quantum exitium sequatur eos qui de isto seculo uel non regenerati exeunt uel ligati? Quantus est etiam luctus fidelium suorum, qui eos secum in uitae aeternae requie non habebunt? Quantus denique gemitus omnium, & quorundam quanta blasphemia de absentia ministeriorum & ministrorum? Vide quid faciat malorum temporalium timor, & quanta in eo sit acquisitio malorum aeternorum. Si autem ministri assint pro uiribus, quas eis dominus subministrat, omnibus subuenitur: alij baptizantur, alij reconciliantur, nulli dominici corporis comunione fraudantur, omnes consolantur, aedificantur, exhortantur, ut deum rogent qui potes est omnia quæ timeantur auertere, parati ad utrumque, ut si non potest ab eis calix iste transire, fiat uoluntas eius qui mali aliquid non potest uelle. Certe iam uides quod te scripseras non uidere, quantum boni consequantur populi Christiani, si in presentibus malis non eis desit presentia ministrorum

§2. q. 5. magis

1. de Ciuitate
dei c. 16 et. 18